

تلفن تحریریه: ۶۶۴۳۵۶۹۲**تلفن:** ۶۶۴۳۱۰۲۲**تلفن:** ۶۶۷۹۱۳۶۵**مناصب امتیاز:** موسسه انتشاراتی عصر ایرانیان
مدیر مسئول: اصغر معنی**تلفن سازمان آگهی‌ها:** ۰۵۰۵ ۶۶۹۲۳۰۰
تلفن: ۶۶۴۳۱۰۲۲
آدرس دفتر نشریه: تهران، خیابان ستارخان، بین توحید و باقرخان، نیش‌کوجه شهید اکبریان آذر، پلاک ۵۷، طبقه ۲**لیتوگرافی و چاپ:** گل آذین
آیین‌نامه اخلاق حرفه‌ای «اخباربانک» در سایت این هفته‌نامه به آدرس ذیل قابل رویت است.
www.Tejaratonline.ir

حدیث

امام علی (ع) فرمودند: ای‌پایمبر خدا صلی الله علیه و آله! نهی فرمود از این که کارگری، پیش از تعیین مزدش، به کار گرفته شود.

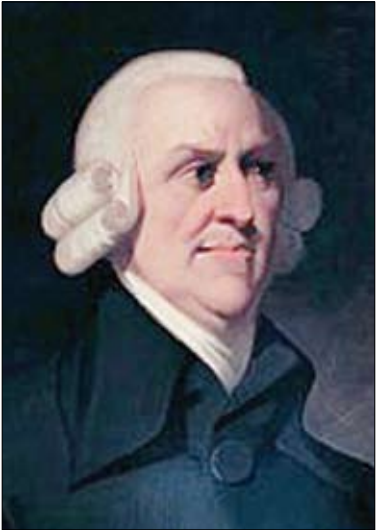
منبع: من لا یحضره الفقیه ج ۴، ص ۱۰، ح ۴۹۶۸ – امالی(صدوق) ص ۲۲۶، ح ۱

مشاهیر اقتصادی جهان

گلاسکو نشست. اسمیت تا ۱۷۶۴ در گلاسکو ماند و در همان سال‌های حضورش در گلاسکو، اولین کتاب خود «نظریه احساسات اخلاقی» را در سال ۱۷۵۹ منتشر کرد که شهرت خوبی در محافل روشنفکری برای او به ارمغان آورد. در سال ۱۷۶۶ وی در کر کالدی خود را بازنشسته کرد تا بتواند به طور تمام وقت بر روی کتابی که در حال نوشتن آن بود، کار کند. وی مدتی به پاریس رفت و با دکتر فرانسوا کنه پزشک دربار لویی پانزدهم که بنیان‌گذار مکتب اقتصادی فیزیوکراسی بود، به گفتگو پرداخت. اسمیت پس از بازگشت از فرانسه، اثر بزرگ خود، «تحقیقی درباره ماهیت و علل ثروت ملل» را در سال ۱۷۷۶ منتشر کرد.

اسمیت با انتشار این کتاب، بسیار مشهور گشت و بعدها به عنوان «پدر علم اقتصاد» نائل آمد. اسمیت با انتشار کتاب ثروت ملل خود، در واقع یک مکتب فکری اقتصاد سیاسی جدید را پایه‌گذاری نمود که بعدها به مکتب کلاسیک اقتصاد مشهور شد. مهم‌ترین ویژگی کتاب ثروت ملل این است که معانی عمیق را به زبانی ساده روشن، در چارچوب دانشی وسیع از جامعه و تاریخ با کلامی ساده و به صورت منسجم و نظام‌مند به رشته تحریر درآورده است. آدام اسمیت در ثروت ملل، یک‌بنای نظری و تحلیلی از اقتصاد را ساخته و پرداخته می‌کند که خط‌مشی اقتصادی مورد نظر خود که همان آزادی اقتصاد بود را تئوریزه می‌کرد.

در واقع ثروت ملل تحلیل نظری و خط‌مشی عملی اقتصاد را در ثروت ملل یکپارچه کرد و شاید همین امر یکی از عوامل مهم عظمت ثروت ملل بوده است. کتاب ثروت ملل از پنج جلد تشکیل می‌شود و دو جلد اول کتاب است که به طور واقعی الهام‌بخش نسل‌های بعدی اقتصاددانان است؛ در این دو جلد است که وی علت بنیادی ثروت ملل را معرفی می‌کند. اسمیت دو سال پس از انتشار کتاب معروف و موفقش، به ریاست کل گمرکات اسکاتلند منصوب شد، چند سالی هم در ادنبورگ با مادرش زندگی کرد و سرانجام در سال ۱۷۹۰ در اثر بیماری دار فانی را وداع گفت.

بورس تحصیلی ۱۱ ساله در دانشگاه آکسفورد بر خوردار شد. اسمیت با افکار و عقایدی که داشت بیشتر از ۶ سال توانست در آکسفورد دوام بیاورد و محیط علمی و آموزشی آکسفورد، هرگز مورد پذیرش او قرار ننگرفت. اسمیت فضای آکادمیک آکسفورد را متفاوت از سیستم آموزش و علمی گلاسکو می‌دید و از شیوه اداره و روش تدریس و حتی محتوای علمی آن انتقاد می‌کرد. او بعدها در ثروت ملل درباره معلمانش در آکسفورد انتقاداتی را مطرح کرد. براساس نظریان او می‌توان گفت که وقتی پاداش‌های مالی بدون رابطه با عملکرد باشد، احتمال غفلت از وظیفه وجود دارد. به هر حال آدام اسمیت از باقیمانده بورس تحصیلی آکسفورد چشم‌پوشی کرد و در سال ۱۷۴۶ به کر کالدی بازگشت.

اسمیت پس از بازگشت از آکسفورد، خواستار تدریس در دانشگاه شد. این خواست پنج سال بعد برآورده شد؛ در سال ۱۷۵۱ میلادی به مقام استادی منطق و فلسفه در دانشگاه گلاسکو رسید و سال بعد به عنوان استاد فلسفه اخلاق، بر کرسی خالی مانده هاجسون در دانشگاه

آدام اسمیت

پدر علم اقتصاد مدرن

از آدام اسمیت به عنوان اقتصاددان پیشتاز مکتب کلاسیک یاد می‌کنند. مهم‌ترین کتاب‌وی در زمینه علم اقتصاد، تحقیق درباره طبیعت و علل ثروت ملل است که به طور خلاصه ثروت ملل نیز خوانده می‌شود. در این کتاب در سال ۱۷۷۶ میلادی توشته شده و در مورد توسعه اقتصادی نیز مطالبی را در بر دارد. هر چند وی یک تئوری رشد اقتصادی کامل و اصولی عرضه نمی‌کند ولیکن اقتصاددانان مکتب کلاسیک در سال‌های بعد با استفاده از نوشته‌های وی تئوری رشد اقتصادی موسوم به اسمیت را تنظیم کردند.

آدام اسمیت پسر یک بازرس گمرک در کر کالدی در منطقه فایف در اسکاتلند بود. تاریخ دقیق تولد وی مشخص نیست، ولی نام گذاری وی در تاریخ پنجم ژوئیه سال ۱۷۲۳ میلادی در کر کالدی انجام گرفته شده بود. پدر او شش ماه قبل از تولد وی از دنیا رفت. او در حدود ۴ سالگی توسط یک گروه از کولی‌ها ربوده شد، ولی خیلی زود توسط عموی خود نجات داده شد و به آغوش مادرش بازگشت.

آدام اسمیت تحصیلات ابتدایی خود را در شهر کر کالدی گذراند. اسمیت در سن ۱۵ سالگی، وارد دانشگاه گلاسگو شد و به مدت سه سال در گلاسکو تحصیل کرد. اسمیت در آنجا علم اخلاق را تحت نظر فرانسیس هاجسون که اسمیت آن را فراموش ناشدنی می‌دانست فراگرفت. اسمیت پس از اتمام دوره سه‌ساله در گلاسکو از یک

آشنایی با مفاهیم اقتصادی

بیمه‌نامه «فرست لاس» FIRST LOSS چیست؟

بیمه‌نامه فرست لاس (first loss) نوعی از بیمه‌نامه آتش‌سوزی است که اولین آتش‌سوزی یا اولین خسارت را تحت پوشش خود قرار می‌دهد. در شرایطی از بیمه‌نامه فرست لاس استفاده می‌شود که بیمه‌گذار مطمئن است هر اندازه خسارت شدید باشد امکان از بین رفتن تمامی مورد بیمه وجود ندارد یا اینکه اموال بیمه شده در سطح جغرافیایی بسیار وسیع و پراکنده است و بر اثر حادثه فقط بخشی از آن دچار خسارت می‌شود و همچنین می‌شود آن را به چندین ریسک مستقل تقسیم کرد که برای مورد بیمه از نظر سرمایه، خطرهای بیمه شده و سایر عوامل سرمایه فرست لاس محاسبه کرد. در مواردی که محاسبه سرمایه کل مورد بیمه امکان‌پذیر نبود و مرتب در حال تغییر است (مثل انبارهای عمومی) از بیمه‌نامه فرست لاس استفاده می‌شود. اصولاً در برخی از رشته‌ها تمام اموال در معرض خطر نیستند نظیر سرقت در این‌گونه موارد به‌جای اینکه مورد بیمه به ارزش کل بیمه شود آن را به حداکثر مبلغی که مبین حداکثر خسارت وارده بر اثر تحقق خطر بیمه شده است بیمه می‌کند. در زمینه بیمه‌نامه‌های فرست لاس به ۳ نکته به شرح ذیل باید توجه شود: ۱- حداکثر تعهد بیمه‌گر در هر حادثه مبلغ بیمه شده (ارزش فرست لاس) است و به هیچ وجه از این رقم تجاوز نمی‌کند. ۲- حق بیمه بر اساس سرمایه کل تعیین می‌شود لذا بیمه‌گذار موظف است که ارزش کل مورد بیمه را در حد امکان برای محاسبه حق بیمه اعلام کند. ۳- بیمه‌گر در نرخ حق بیمه بر اساس شرایط فرست لاس تخفیف خاص اعمال می‌کند. (منبع: ایبنا)

طنز اقتصادی

شبه پول

تعریف: شبه‌پول به عبارت ساده عبارت است از دارایی‌های که ارزش آن براساس پول معین می‌شود و دارنده آن فکر باطل می‌کند که به سادگی می‌تواند آن را تبدیل به پول کرده و خرج زندگی کند اما طرف کور خوانده و نمی‌تواند شبه‌پول را مستقیماً خرج کند. شبه‌پول براساس یک تعریف دیگر عبارت است از چیزی که فرد دارای آن تصور پولداری می‌کند اما چنین نیست و حتی اگر هم باشد بازم اختیار شبه‌پول دست آن فرد نیست.

انواع

شبه پول بانکی: سپرده مدت‌دار و پس‌اندازی که فرد در بانک گذاشته و تصور می‌کند که هر زمان بخواهد به آن پول دسترسی دارد اما قوانین بانکی طوری پیش‌بینی شده که سپرده‌گذاری برعهده فرد است اما برداشت آن بستگی به نظر رئیس بانک دارد.

شبه پول غیر مجاز بانکی: سپرده‌ای که فرد در یک بانک یا موسسه مالی برای خود بازمی‌کند اما چون موسسه مربوطه مجوزهای لازم از بانک مرکزی را ندارد، دیگر خبری از پول نمی‌شود و طرف فقط تصور می‌کند چنین پولی را در یک بانک دارد اما حتی با نظر رئیس بانک هم دسترسی به آن پول ندارد.

شبه پول بابایی: سپرده یا حساب بانکی که پدر فرد مربوطه در یک بانک یا موسسه مالی یا حتی گاوصندوق مغازه یا خانه دارد و فرد تصور می‌کند که پول دارد در حالی که آن پول متعلق به پدرش و او هیچ دسترسی به آن ندارد و فوقش می‌تواند با ماشین پدرش در خیابان به چرخ بزند.

شبه پول خبرنگاری: پولی که اول ماه یک خبرنگار به عنوان حقوق و حق‌التحریر از چندین و چند روزنامه و هفته‌نامه فقط طلبکار می‌شود اما به حسابش واریز نمی‌شود و فرد فقط آن را تصور می‌کند اما قابل خرج کردن نیست.

شبه پول در کشورهای جهان

چین: در چین تمام کالاهای وارداتی شبه‌پول به حساب می‌آیند و هیچ فردی به آن دسترسی ندارد.

آمریکا: در آمریکا هیچ شبه‌پولی وجود ندارد، چون پول آنها دلار است و در هر کشوری برون می‌توانند آن را خرج کنند. **جزایر کومور:** در جزایر کومور کلابخبری از پول نیست که بخواهند شبه‌پول داشته باشد و تمام هزینه‌ها از راه کمک‌های کشورهای دوست و برادر که آنها را در نقشه پیدا کرده‌اند تامین می‌شود.

کره شمالی: تمام دارایی‌های مردم به صورت شبه‌پول است و فقط «اون» می‌تواند به همه پول‌ها دسترسی داشته باشد.

ایران: دارایی اکثر ایرانی‌ها شبه‌پول است چون یا به آن دسترسی ندارند یا امکان خرج آنها نیست. حقوق هم که تا به آن نگاه می‌کنی تمام می‌شود.

معروف‌ترین بورس‌های جهان

بورس نیویورک

بود که به امضای تمام این بازارگان‌ها رسید. براساس این معاهده افراد امضا کننده تنها می‌توانستند با یکدیگر اوراق بهادار خرید و فروش کنند و از شرکت در بازارهای دیگر اوراق بهادار خودداری کنند. داد و ستدهای این بیست و چهار نفر پایه‌های اولیه بازار بورس نیویورک (The New York Stock Exchange) را شکل داد. بازار بورس نیویورک توسط بازارگانان نیویورکی برای اولین بار در سال ۱۷۹۲ در ساختمانی واقع در پلاک

با ۱۰ درصد، معاملات را به اصطلاح جوش می‌دهند و اطلاعات مورد نظر خریداران را به فروشندگان و بالعکس انتقال می‌دهند.

تاریخچه

در سال ۱۷۹۲، بیست و چهار نفر از بازارگانان سرشناس شهر نیویورک در هتلی به‌نام کورس دور هم آمدند تا در مورد سامان بخشیدن به بازار اوراق بهادار و کوتاه کردن دست رقبای خود از این بازار صحبت کنند. حاصل این نشست معاهده‌ای به نام «باتن وود»

بازارهای بورس مالک سهام شرکت‌ها نیستند بلکه بازارهای پیشرفته و با تکنولوژی بالایی هستند که خریداران و فروشندگان همدیگر را در این بازار ملاقات می‌کنند. در کنار بانک‌های مرکزی، بورس هر کشور نمادی از اقتدار و توانمندی اقتصادی آن کشور محسوب می‌شود. در ادامه این مطلب سعی شده تا خواننده را با شکل ظاهری و برخی از مشخصات ۱۰ بورس مشهور جهان آشنا کنیم.

بورس نیویورک

بازار بورس نیویورک (New York Stock Exchange) بزرگ‌ترین بازار بورس از نظر میزان معاملات و ارزش بازار سرمایه در آمریکا و جهان است. بورس اوراق بهادار نیویورک از دوشنبه تا جمعه از ساعت ۹:۳۰ صبح (۱۸ بعد از ظهر به وقت تهران) تا ۱۶ بعد از ظهر (نیمه شب به وقت تهران) به معامله می‌پردازد. دو شاخص اصلی بورس نیویورک شاخص داو جونز (Dow Jones) و شاخص نزدک (NASDAQ) است. همچنین اپراتور این بازار؛ ان‌وای‌اس‌ای نیورونکست (NYSE)

از نگاه مردم

چند روز قبل برخی رسانه‌ها درباره حجم بالای چک‌های برگشتی در سیستم اقتصادی کشور و آسیب‌های آن برای نظام بانکی کشور نوشته بودند. به نظر من مقصر اصلی این موضوع نه افرادی که چک بی‌محل صادر می‌کنند که خود شبکه بانکی کشور هست.

سال‌هاست که بانک‌ها بدون هیچ بررسی به راحتی دسته چک را در اختیار هر متقاضی قرار می‌دهند و هیچ تحقیقی درباره صلاحیت این افراد صورت نمی‌گیرد. بهتر است که مسئولان بانکی تربیتی اتخاذ کنند که هر شخصی که متقاضی دسته چک می‌شود، بلافاصله آن را در اختیار نداشته باشد یا حداقل به نوعی درباره صلاحیت‌های فرد تحقیقاتی صورت بگیرد.

محمد عسگری // تهران

بیمه‌های کشور سال‌هاست که از روش‌های سنتی و قدیمی برای جذب مشتری استفاده می‌کنند. کمتر کسی امروز از مشتری‌های بیمه‌هاستواز انواع بیمه‌ها و نوع خدماتی که آنها به مردم ارائه می‌دهند آگاهی دارد. این در حالی است که این روزها و با پیشرفت تکنولوژی انتظار بیشتری برای معرفی خدمات بیمه‌ها وجود دارد اما این اتفاق هنوز عملیاتی نشده است. این روزها که زمین‌لرزه‌ای در منطقه غرب کشور اتفاق افتاده و بسیاری از هموطنان ما داغدار شده‌اند، برخی از بیمه‌نویسان آنها صحبت می‌کنند. حقیقت این است که تا زمانی که اتفاقی ناگوار می‌ماند زلزله، آتش‌سوزی یا دیگر حوادث پیش‌نیاید کمتر کسی به فکر بیمه و خدمات بیمه‌هاست و بهتر است که مسئولان بیمه‌ای کمی بیشتر برای معرفی خدمات خود تلاش کنند.

امیر صالح‌زاده / ازمقم

یکی از مهمترین موضوعاتی که مدت‌های به‌عنوان خواسته از شبکه بانکی کشور مطرح می‌شود مربوط به حمایت بانک‌ها از بخش‌های مربوط به تولید است، اما در عمل چنین حمایتی صورت نمی‌گیرد. سود بهره‌ای که برای تسهیلات واحدهای تولیدی از سوی بانک‌ها اخذ می‌شود به اندازه‌ای است که بسیاری از واحدهای تولیدی را در حال حاضر به مرز ورشکستگی رسانده و دیگر رمقی برای انجام تولید و اشتغالزایی برای آنها نمانده است. من بسیاری از تولیدکنندگان را می‌شناسم که بخاطر همین سود بالای تسهیلات بانکی نتوانسته‌اند فعالیت اقتصادی موفق داشته باشند و با مشکلات زیادی مواجه شده‌اند.

شیرو رحمتی / از بروجرد